

Směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie

KAPITOLA I OBLAST PŮSOBNOSTI A DEFINICE

Článek 1

Věcná působnost

1. Za účelem lepšího prosazování práva a politik Unie v konkrétních oblastech stanoví tato směrnice společné minimální normy pro ochranu osob, které oznámí níže uvedené protiprávní činnosti či zneužití práva:
 - a) porušení spadající do oblasti působnosti aktů Unie uvedených v příloze (část I a část II), pokud jde o tyto oblasti:
 - i) zadávání veřejných zakázek;
 - ii) finanční služby, předcházení praní peněz a financování terorismu;
 - iii) bezpečnost výrobků;
 - iv) bezpečnost dopravy;
 - v) ochrana životního prostředí;
 - vi) jaderná bezpečnost;
 - vii) bezpečnost potravin a krmiv, zdraví a dobré životní podmínky zvířat;
 - viii) veřejné zdraví;
 - ix) ochrana spotřebitele;
 - x) ochrana soukromí a osobních údajů a bezpečnost sítí a informačních systémů;
 - b) porušení článků 101, 102, 106, 107 a 108 SFEU a porušení spadající do oblasti působnosti nařízení Rady (ES) č. 1/2003 a nařízení Rady (EU) 2015/1589;
 - c) porušení ohrožující finanční zájmy Unie, jak jsou vymezeny v článku 325 SFEU a blíže upřesněny zejména ve směrnici (EU) 2017/1371 a nařízení (EU, Euratom) č. 883/2013;
 - d) porušení týkající se vnitřního trhu, na něž se odkazuje v čl. 26 odst. 2 SFEU, pokud jde o jednání, které porušuje pravidla týkající se daně z příjmů právnických osob, nebo mechanismy, jejichž účelem je získání daňové výhody, která má předmět nebo účel příslušného práva v oblasti daně z příjmů právnických osob.
2. Pokud jsou v odvětvových aktech Unie uvedených v části 2 přílohy stanovena zvláštní pravidla týkající se oznamování případů porušení, použijí se tato pravidla. Ustanovení této směrnice se vztahují na veškeré záležitosti týkající se ochrany oznamujících osob, jež nejsou upraveny v těchto odvětvových aktech Unie.

Článek 2

Osobní působnost

1. Tato směrnice se vztahuje na oznamující osoby pracující v soukromém nebo veřejném sektoru, které získaly informace o porušování předpisů v pracovním kontextu, přinejmenším včetně :
 - a) osob, které mají status pracovníka ve smyslu článku 45 SFEU;
 - b) osob, které mají status osob samostatně výdělečně činných ve smyslu článku 49 SFEU;
 - c) akcionářů a osob náležejících do řídicího orgánu podniku, včetně nevykonných členů, jakož i dobrovolníků a neplacených stážistů;
 - d) veškerých osob, které pracují pod dohledem a podle pokynů zhotovitelů, subdodavatelů a dodavatelů.
2. Tato směrnice se vztahuje rovněž na oznamující osoby, jejichž pracovní poměr má teprve začít, v případech, kdy byly informace o porušení získány během přijímacího řízení či jiných předmluvních jednání.

Článek 3

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

- 1) „porušením“ skutečné nebo potenciální protiprávní činnosti či zneužití práva týkající se aktů Unie a oblastí spadajících do oblasti působnosti uvedené v článku 1 a v příloze;
- 2) „protiprávními činnostmi“ jednání či opomenutí v rozporu s právem Unie;

- 3) „zneužitím práva“ jednání nebo opomenutí spadající do oblasti působnosti práva Unie, jež se z formálního hlediska nejvíce protiprávní, má však předmět nebo účel sledovaný použitelnými pravidly;
- 4) „informacemi o porušení“ důkazy o skutečných případech porušení, jakož i důvodné podezření na možné případy porušení, které dosud nenastaly;
- 5) „oznámením“ poskytnutí informací týkajících se porušení, k němuž došlo nebo pravděpodobně dojde v organizaci, ve které oznamující osoba pracuje nebo pracovala, či v jiné organizaci, s níž je nebo byla v kontaktu prostřednictvím své pracovní činnosti;
- 6) „interním oznámením“ poskytnutí informací o porušení v rámci veřejného nebo soukromého právního subjektu;
- 7) „externím oznámením“ poskytnutí informací o porušení příslušným orgánům;
- 8) „zveřejněním“ zpřístupnění informací o porušení, jež byly získány v pracovním kontextu, veřejnosti;
- 9) „oznamující osobou“ fyzická nebo právnická osoba, která oznámí či zveřejní informace o porušení, jež byly získány v souvislosti s její pracovní činností;
- 10) „pracovním kontextem“ stávající či minulé pracovní činnosti ve veřejném nebo soukromém sektoru bez ohledu na jejich povahu, jejichž prostřednictvím mohou osoby získat informace o porušení a v jehož rámci mohou být tyto osoby poškozeny odvetnými opatřeními, pokud podají oznámení;
- 11) „dotčenou osobou“ fyzická nebo právnická osoba, která je v oznámení či zveřejnění uvedena jako osoba, jíž se porušení přičítá nebo která je s ním spojována;
- 12) „odvetnými opatřeními“ hrozící či skutečné jednání nebo opomenutí vyvolané interním či externím oznámením, k němuž dochází v pracovním kontextu a které oznamující osobě působí nebo může způsobit neoprávněnou újmu;
- 13) „následnými opatřeními“ jakákoli opatření přijatá příjemcem oznámení podaného interně nebo externě za účelem posouzení správnosti tvrzení uvedených v oznámení a případně k řešení oznámeného porušení, včetně opatření, jako je interní šetření, vyšetřování, stíhání, opatření k zpětnému získání finančních prostředků a uzavření;
- 14) „příslušným orgánem“ vnitrostátní orgán, který je oprávněn přijímat oznámení v souladu s kapitolou III a který je určen k plnění povinností stanovených v této směrnici, zejména co se týká následných opatření přijatých v návaznosti na oznámení.

KAPITOLA II

INTERNÍ OZNAMOVÁNÍ A NÁSLEDNÁ OPATŘENÍ PŘIJATÁ V NÁVAZNOSTI NA OZNÁMENÍ

Článek 4

Povinnost zavést interní kanály a postupy pro oznamování a pro následná opatření v návaznosti na oznámení

1. Členské státy zajistí, aby právní subjekty v soukromém a veřejném sektoru zavedly interní kanály a postupy pro oznamování a pro přijímání následných opatření v návaznosti na oznámení, případně po konzultaci se sociálními partnery.
2. Tyto kanály a postupy umožňují oznamování zaměstnancům subjektu. Mohou umožňovat také oznamování jinými osobami, které jsou s daným subjektem v kontaktu v rámci svých pracovních činností, jak je uvedeno v čl. 2 odst. 1 písm. b), c) a d), avšak pro tyto kategorie osob není použití interních kanálů pro oznamování povinné.
3. Právními subjekty v soukromém sektoru uvedenými v odstavci 1 jsou tyto subjekty:
 - a) soukromé právní subjekty s 50 či více zaměstnanci;
 - b) soukromé právní subjekty s celkovým ročním obrátem nebo bilanční sumou roční rozvahy 10 milionů EUR či více;
 - c) soukromé právní subjekty jakékoli velikosti, které působí v oblasti finančních služeb či jsou náchylné k praní peněz nebo financování terorismu, jak je upraveno v aktech Unie uvedených v příloze.
4. Na základě příslušného posouzení rizik a s přihlédnutím k povaze činností subjektů a výsledné úrovni rizika mohou členské státy požadovat, aby kanály a postupy pro interní oznamování zavedly i jiné malé soukromé právní subjekty, jak jsou vymezeny v doporučení Komise ze dne 6. května 2003, než subjekty uvedené v odst. 3 písm. c).
5. Jakékoli rozhodnutí, které členský stát přijme podle odstavce 4, musí být oznámeno Komisi a doprovázeno odůvodněním a kritérii použitými při posouzení rizik. Komise o něm uvědomí ostatní členské státy.
6. Právními subjekty ve veřejném sektoru uvedenými v odstavci 1 jsou tyto subjekty:
 - a) orgány státní správy;

- b) krajské a okresní orgány veřejné moci;
- c) obce s více než 10 000 obyvatel;
- d) ostatní veřejnoprávní subjekty.

Článek 5

Postupy pro interní oznamování a následná opatření v návaznosti na oznámení

1. Postupy pro oznamování a pro přijímání následných opatření v návaznosti na oznámení podle článku 4 zahrnují:
 - a) kanály pro přijímání oznámení, které jsou navrženy, zřízeny a provozovány způsobem, jenž zajišťuje utajení totožnosti oznamující osoby a zabraňuje přístupu neoprávněných pracovníků;
 - b) určení osoby nebo odboru příslušných pro přijímání následných opatření v návaznosti na oznámení;
 - c) přijetí následných opatření v návaznosti na oznámení určenou osobou nebo odborem postupujícími s řádnou péčí;
 - d) přiměřenou lhůtu nepřesahující tři měsíce od podání oznámení k poskytnutí zpětné vazby oznamující osobě ohledně následných opatření v návaznosti na oznámení;
 - e) srozumitelné a snadno přístupné informace o postupech a informace o tom, jak a za jakých podmínek lze podat oznámení externě příslušným orgánům podle čl. 13 odst. 2 a případně institucím nebo jiným subjektům Unie.
2. Kanály stanovené v odst. 1 písm. a) umožňují oznamování všemi těmito způsoby:
 - a) písemná oznámení v elektronické nebo tištěné podobě a/nebo ústní oznámení prostřednictvím telefonních linek, se záznamem hovoru, či bez něho;
 - b) osobní schůzky s osobou či odborem určenými pro přijímání oznámení.Kanály pro oznamování mohou být provozovány interně osobou či odborem určenými za tímto účelem, nebo být poskytovány externě třetí stranou za předpokladu, že jsou dodrženy záruky a požadavky uvedené v odst. 1 písm. a).
3. Osobou nebo odborem uvedenými v odst. 1 písm. b) může být stejná osoba, která je příslušná k přijímání oznámení. Další osoby mohou být určeny jako „důvěryhodné osoby“, u nichž si oznamující osoby a osoby, které oznámení zvažují, mohou vyžádat důvěrné poradenství.

KAPITOLA III

EXTERNÍ OZNAMOVÁNÍ A NÁSLEDNÁ OPATŘENÍ V NÁVAZNOSTI NA OZNÁMENÍ

Článek 6

Povinnost zavést externí kanály pro oznamování a přijmout následná opatření v návaznosti na oznámení

1. Členské státy určí orgány příslušné k přijímání a vyřizování oznámení.
2. Členské státy zajistí, aby příslušné orgány:
 - a) zavedly pro přijímání a zpracování informací poskytnutých oznamující osobou nezávislé a samostatné externí kanály pro oznamování, které jsou bezpečné a zajišťují zachování důvěrnosti;
 - b) poskytny oznamující osobě zpětnou vazbu ohledně následných opatření v návaznosti na oznámení v přiměřené lhůtě nepřesahující tři měsíce, nebo v řádně odůvodněných případech šest měsíců;
 - c) případně předaly informace obsažené v oznámení příslušným institucím nebo jiným subjektům Unie za účelem dalšího vyšetřování, je-li tak stanoveno ve vnitrostátním právu nebo právu Unie.
3. Členské státy zajistí, aby příslušné orgány přijaly nezbytná následná opatření v návaznosti na oznámení a v odpovídající míře předmět oznámení prošetřily. Příslušné orgány sdělí oznamující osobě konečný výsledek vyšetřování.
4. Členské státy zajistí, aby orgán, který obdržel oznámení, není však oprávněn se oznámením porušením zabývat, předal oznámení příslušnému orgánu a aby informoval oznamující osobu.

Článek 7

Podoba externích kanálů pro oznamování

1. Určené externí kanály pro oznamování se považují za nezávislé a samostatné, pokud splňují všechna tato kritéria:
 - a) jsou odděleny od obecných komunikačních kanálů příslušného orgánu, včetně těch, které příslušný orgán používá k interní komunikaci a komunikaci se třetími stranami při své běžné činnosti;

Zpracoval podle podkladů EU:

Every Regard s.r.o., Ostrava - Slezská Ostrava, Záměstní 1155/27, PSČ 710 00, 05460034

- b) jsou navrženy, vytvořeny a provozovány způsobem, který zajišťuje úplnost, celistvost a důvěrnost informací a brání přístupu neoprávněných pracovníků příslušného orgánu;
 - c) umožňují uchovávání informací v trvalé podobě v souladu s článkem 11 pro případ dalšího šetření.
2. Určené kanály pro oznamování umožňují oznamování přinejmenším všemi těmito způsoby:
- a) písemné oznámení v elektronické nebo tištěné podobě;
 - b) ústní oznámení prostřednictvím telefonních linek, se záznamem hovoru, či bez něho;
 - c) osobní setkání s určeným pracovníkem příslušného orgánu.
3. Příslušné orgány zajistí, že oznámení obdržené jiným způsobem než prostřednictvím určených kanálů pro oznamování uvedených v odstavcích 1 a 2 bude bezodkladně beze změny prostřednictvím určených komunikačních kanálů předáno určeným pracovníkům příslušného orgánu.
4. Členské státy stanoví postupy, které zajistí, aby v případě, že oznámení bylo původně zasláno osobě, která nebyla určena jako odpovědný pracovník vyřizující oznámení, se tato osoba zdržela zveřejnění jakýchkoli informací, jež by mohly identifikovat oznamující nebo dotčenou osobu.

Článek 8

Určení pracovníci

1. Členské státy zajistí, aby příslušné orgány určily pracovníky pro vyřizování oznámení. Určeným pracovníkům je za účelem vyřizování oznámení poskytnuta zvláštní odborná příprava.
2. Určení pracovníci plní tyto funkce:
- a) poskytují všem osobám, které projeví zájem, informace o postupech pro oznamování;
 - b) přijímají oznámení a následná opatření v návaznosti na oznámení;
 - c) udržují kontakt s oznamující osobou za účelem jejího informování o pokroku a o výsledku šetření.

Článek 9

Postupy vztahující se na externí oznamování

1. Postupy vztahující se na externí oznamování stanoví:
- a) způsob, jakým může příslušný orgán požadovat, aby oznamující osoba objasnila předložené informace nebo poskytla dodatečné informace, které jsou jí dostupné;
 - b) přiměřenou lhůtu nepřesahující tři měsíce, nebo v řádně odůvodněných případech šest měsíců pro poskytnutí zpětné vazby oznamující osobě ohledně následných opatření v návaznosti na oznámení a druh a obsah této zpětné vazby;
 - c) režim utajení vztahující se na oznámení, včetně podrobného popisu okolností, za nichž lze zveřejnit důvěrné údaje oznamující osoby.
2. Podrobný popis uvedený v odst. 1 písm. c) zahrnuje mimořádné případy, kdy důvěrnost osobních údajů nelze zajistit, včetně případů, kdy je zveřejnění údajů nezbytnou a přiměřenou povinností vyplývající z právních předpisů Unie nebo vnitrostátních právních předpisů v souvislosti s vyšetřováním nebo následným soudním řízením nebo za účelem ochrany svobod jiných osob, včetně práva dotčené osoby na obhajobu, a v každém případě za podmínky náležitých ochranných opatření podle těchto právních předpisů.
3. Podrobný popis uvedený v odst. 1 písm. c) musí být vyhotoven písemně s použitím jasného a snadno srozumitelného jazyka a musí být pro oznamující osoby snadno přístupný.

Článek 10

Informace týkající se přijímání oznámení a následných opatření

Členské státy zajistí, aby příslušné orgány zveřejnily na svých internetových stránkách v samostatném, snadno identifikovatelném a přístupném oddíle přinejmenším tyto informace:

- a) podmínky, za nichž mají oznamující osoby nárok na ochranu podle této směrnice;
- b) komunikační kanály pro přijímání oznámení a přijetí následných opatření v návaznosti na oznámení:
 - i) telefonní čísla a informace, zda jsou hovory při využívání těchto telefonních linek zaznamenávány, či nikoli;
 - ii) vyhrazené elektronické a poštovní adresy pro kontaktování určených pracovníků, které jsou bezpečné a zajišťují důvěrnost;

- c) postupy vztahující se na oznamování případů porušení podle článku 9;
- d) režim utajení vztahující se na oznámení, a zejména informace v souvislosti se zpracováváním osobních údajů v souladu s relevantními ustanoveními článku 13 nařízení (EU) 2016/679, článkem 13 směrnice (EU) 2016/680 a článkem 11 nařízení (ES) č. 45/2001;
- e) povaha následných opatření, která mají být přijata v návaznosti na oznámení;
- f) prostředky nápravy a postupy, které jsou k dispozici v případě odvetných opatření, a možnost osob, které zvažují oznámení, obdržet důvěrné poradenství;
- g) prohlášení, které jasně vysvětluje, že u osoby předávající informace příslušnému orgánu v souladu s touto směrnicí se má za to, že neporušuje žádné omezení týkající se zpřístupňování informací vyplývající ze smlouvy nebo právního či správního předpisu a že jí v souvislosti s tímto zpřístupněním informací nevzniká žádná odpovědnost jakéhokoli druhu.

Článek 11

Vedení záznamů o přijatých oznámeních

1. Členské státy zajistí, aby příslušné orgány vedly záznamy o všech obdrženích oznámeních.
2. Příslušné orgány neprodleně potvrdí přijetí písemného oznámení na poštovní či elektronickou adresu, kterou oznamující osoba uvedla, ledaže by oznamující osoba výslovně požádala jinak nebo pokud by se příslušný orgán důvodně domníval, že by potvrzení přijetí písemného oznámení ohrozilo ochranu totožnosti oznamující osoby.
3. Jestliže je pro oznámení použita telefonní linka se záznamem hovorů, je příslušný orgán s výhradou souhlasu oznamující osoby oprávněn ústní oznámení zdokumentovat jedním z těchto způsobů:
 - a) záznam rozhovoru v trvalé a dohledatelné podobě;
 - b) úplný a přesný přepis hovoru vypracovaný určenými pracovníky příslušného orgánu.Příslušný orgán nabídne oznamující osobě možnost přepis hovoru zkontrolovat, opravit a odsouhlasit svým podpisem.
4. Jestliže je pro oznámení použita telefonní linka bez záznamů hovorů, je příslušný orgán oprávněn ústní oznámení zdokumentovat formou přesného zápisu o hovoru vypracovaného určeným pracovníkem. Příslušný orgán nabídne oznamující osobě možnost zápis o hovoru zkontrolovat, opravit a odsouhlasit svým podpisem.
5. Jestliže osoba požaduje za účelem oznámení setkání s určenými pracovníky příslušného orgánu podle čl. 7 odst. 2 písm. c), příslušné orgány zajistí, aby s výhradou souhlasu oznamující osoby byly o setkání vypracovány a uchovávány úplné a přesné záznamy v trvalé a dohledatelné podobě. Příslušný orgán je oprávněn zdokumentovat záznamy o setkání jedním z těchto způsobů:
 - a) záznam rozhovoru v trvalé a dohledatelné podobě;
 - b) přesný zápis ze setkání vypracovaný určenými pracovníky příslušného orgánu.Příslušný orgán nabídne oznamující osobě možnost záznam o setkání zkontrolovat, opravit a odsouhlasit svým podpisem.

Článek 12

Přezkum postupů příslušnými orgány

Členské státy zajistí, aby příslušné orgány své postupy pro přijímání oznámení a následná opatření pravidelně, nejméně však jednou za dva roky přezkoumávaly. Při přezkumu těchto postupů příslušné orgány v úvahu své zkušenosti a zkušenosti ostatních příslušných orgánů a v souladu s tím své postupy upraví.

KAPITOLA IV

OCHRANA OZNAMUJÍCÍCH A DOTČENÝCH OSOB

Článek 13

Podmínky ochrany oznamujících osob

1. Oznamující osoba má nárok na ochranu podle této směrnice tehdy, má-li oprávněné důvody domnívat se, že předložené informace byly v době oznámení pravdivé a že tyto informace spadají do oblasti působnosti této směrnice.
2. Osoba podávající oznámení externě má nárok na ochranu podle této směrnice tehdy, je-li splněna jedna z těchto podmínek:
 - a) nejprve podala oznámení interně, v reakci na oznámení však nebyla v přiměřené lhůtě stanovené v článku 5 přijata náležitá opatření;

- b) oznamující osoba neměla k dispozici interní kanály pro oznamování nebo nebylo možné přiměřeně očekávat, že je o dostupnosti těchto kanálů informována;
 - c) využití interních kanálů pro oznamování nebylo pro oznamující osobu podle čl. 4 odst. 2 povinné;
 - d) vzhledem k předmětu oznámení nebylo možné přiměřeně očekávat, že tato osoba použije interní kanály pro oznamování;
 - e) oznamující osoba měla oprávněné důvody domnívat se, že by využití interních kanálů pro oznamování mohlo ohrozit účinnost vyšetřovacích úkonů příslušných orgánů;
 - f) podle práva Unie byla oznamující osoba oprávněna podat oznámení prostřednictvím externích kanálů pro oznamování přímo příslušnému orgánu.
3. Osoba podávající příslušným institucím nebo jiným subjektům Unie oznámení týkající se porušení spadajících do oblasti působnosti této směrnice má nárok na ochranu stanovenou v této směrnici za stejných podmínek jako osoba, která podala oznámení externě v souladu s podmínkami stanovenými v odstavci 2.
4. Osoba, která zveřejní informace o porušení spadající do oblasti působnosti této směrnice, má nárok na ochranu podle této směrnice, pokud:
- a) podala oznámení nejprve interně a/nebo externě v souladu s kapitolami II a III a odstavcem 2 tohoto článku, v reakci na oznámení však nebyla ve lhůtě uvedené v čl. 6 odst. 2 písm. b) a čl. 9 odst. 1 písm. b) přijata náležitá opatření, nebo
 - b) kvůli bezprostřednímu nebo zjevnému ohrožení veřejného zájmu či zvláštním okolnostem daného případu nebylo možné přiměřeně očekávat, že využije interní a/nebo externí kanály pro oznamování, nebo v případě, hrozí-li nenapravitelná újma.

Článek 14

Zákaz odvetných opatření proti oznamujícím osobám

Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby zakázaly jakoukoli formu odvetných opatření, přímých či nepřímých, přijatých proti oznamujícím osobám splňujícím podmínky stanovené v článku 13, mimo jiné zejména ve formě:

- a) dočasného zproštění výkonu služby, odvolání, propuštění či rovnocenných opatření;
- b) přeložení na nižší pozici nebo nepovýšení;
- c) přenosu úkolů, změny pracoviště, snížení mzdy, změny pracovní doby;
- d) neposkytnutí odborné přípravy;
- e) negativního hodnocení výkonnosti či pracovní reference;
- f) uložení nebo použití disciplinárních sankcí, důtky či jiných sankcí včetně finančního postihu;
- g) nátlaku, zastrašování, obtěžování nebo ostrakizace na pracovišti;
- h) diskriminace, znevýhodnění nebo nespravedlivého zacházení;
- i) nepřevedení pracovní smlouvy na dobu určitou na pracovní smlouvu na dobu neurčitou;
- j) neobnovení nebo předčasné ukončení pracovní smlouvy na dobu určitou;
- k) poškození, včetně dobré pověsti osoby, nebo finanční ztráty, včetně ztráty obchodních příležitostí a ztráty příjmů;
- l) zařazení na černou listinu na základě neformální či formální dohody v daném sektoru či průmyslovém odvětví, což znamená, že dotyčná osoba v budoucnu nenajde v tomto sektoru či průmyslovém odvětví zaměstnání;
- m) předčasného ukončení nebo zrušení smlouvy o dodávce zboží nebo poskytování služeb;
- n) zrušení licence nebo povolení.

Článek 15

Opatření na ochranu oznamujících osob před odvetnými opatřeními

- 1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, jimiž zajistí ochranu oznamujících osob, které splňují podmínky stanovené v článku 13, před odvetnými opatřeními. Tato opatření zahrnují zejména opatření uvedená v odstavcích 2 až 8.
- 2. Pro veřejnost jsou snadno přístupné bezplatné komplexní a nezávislé informace a poradenství týkající se postupů a prostředků nápravy, které jsou k dispozici na ochranu před odvetnými opatřeními.

Zpracoval podle podkladů EU:

Every Regard s.r.o., Ostrava - Slezská Ostrava, Záměstní 1155/27, PSČ 710 00, 05460034

3. Oznamující osoby mají přístup k účinné pomoci ze strany příslušných orgánů u dotyčného orgánu podléajícího se na jejich ochraně před odvetnými opatřeními, včetně potvrzení skutečnosti, že mají nárok na ochranu podle této směrnice, je-li tak stanoveno ve vnitrostátním právu.
4. Nemá se za to, že osoby podávající oznámení externě příslušným orgánům nebo zveřejňující informace v souladu s touto směrnicí porušily omezení týkající se zpřístupnění informací uložené smlouvou či právními nebo správními předpisy a že nesou s ohledem na toto zpřístupnění jakoukoli odpovědnost.
5. V soudních řízeních týkajících se újmy způsobené oznamující osobě je za předpokladu, že tato osoba předložila oprávněné důvody pro domněnku, že újma představovala odvetné opatření za podání oznámení či zveřejnění, na osobě, která odvetné opatření přijala, aby prokázala, že újma nebyla důsledkem oznámení, nýbrž že se zakládala na řádně odůvodněných důvodech.
6. Oznamující osoby mají případně přístup k nápravným opatřením proti odvetě, včetně předběžných opatření do ukončení soudního řízení, a to v souladu s vnitrostátním rámcem.
7. Kromě výjimky z opatření, postupů a prostředků nápravy stanovených ve směrnici (EU) 2016/943 se mohou oznamující osoby v soudních řízeních, mimo jiné v souvislosti s pomluvou, porušením autorského práva, porušením tajemství či žádostmi o náhradu škody na základě soukromého, veřejného nebo kolektivního pracovního práva, dovolávat skutečnosti, že oznámení či zveřejnění bylo v souladu s touto směrnicí, za účelem zamítnutí žaloby.
8. Kromě poskytnutí právní pomoci oznamujícím osobám v trestním a přeshraničním občanskoprávním řízení v souladu se směrnicí Evropského parlamentu (EU) 2016/1919 a směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/52/ES a v souladu s vnitrostátním právem mohou členské státy stanovit další opatření týkající se právní a finanční pomoci a podpory pro oznamující osoby v rámci soudního řízení.

Článek 16

Opatření na ochranu dotčených osob

1. Členské státy zajistí, aby dotčené osoby požívaly plně práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces a rovněž presumpce nevinoty a práva na obhajobu, včetně práva být vyslechnut a práva na přístup ke spisu v souladu s Listinou základních práv Evropské unie.
2. Není-li totožnost dotčených osob veřejně známa, příslušné orgány zajistí, aby po dobu probíhajícího šetření byla jejich totožnost chráněna.
3. Postupy stanovené v článcích 9 a 11 se vztahují i na ochranu totožnosti dotčených osob.

Článek 17

Sankce

1. Členské státy stanoví účinné, přiměřené a odrazující sankce vztahující se na fyzické nebo právnické osoby, které
 - a) brání nebo se snaží zabránit oznámení;
 - b) přijmou odvetná opatření proti oznamujícím osobám;
 - c) podají šikanózní žaloby na oznamující osoby;
 - d) poruší povinnost týkající se utajení totožnosti oznamujících osob.
2. Členské státy stanoví účinné, přiměřené a odrazující sankce vztahující se na osoby, které učiní zlovolná nebo zneužívající oznámení či zveřejnění, včetně opatření k odškodnění osob, které byly zlovolnými nebo zneužívajícími oznámeními či zveřejněními poškozeny.

Článek 18

Zpracování osobních údajů

Zpracování osobních údajů podle této směrnice, včetně výměny či předávání osobních údajů příslušnými orgány, se uskuteční v souladu s nařízením (EU) 2016/679 a směrnicí (EU) 2016/680. Jakákoli výměna či předávání informací ze strany příslušných orgánů na úrovni Unie se uskuteční v souladu s nařízením (ES) č. 45/2001. Osobní údaje, které nejsou pro vyřízení daného případu podstatné, jsou neprodleně vymazány.

KAPITOLA V

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 19

Příznivější zacházení

Členské státy mohou zavést nebo zachovat ustanovení, která jsou pro práva oznamujících osob příznivější než ustanovení obsažená v této směrnici, aniž by byl dotčen článek 16 a čl. 17 odst. 2.

Článek 20

Provedení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 15. května 2021. Neprodleně sdělí Komisi jejich znění.
2. Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

Článek 21

Podávání zpráv, vyhodnocení a přezkum

1. Členské státy poskytují Komisi veškeré relevantní informace o provádění a uplatňování této směrnice. Do 15. května 2023 předloží Komisi na základě poskytnutých informací Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provedení a uplatňování této směrnice.
2. Aniž jsou dotčeny povinnosti podávat zprávy stanovené v jiných právních aktech Unie, předloží členské státy Komisi každý rok tyto statistické údaje týkající se oznámení uvedených v kapitole III, pokud jsou v dotčeném členském státě k dispozici na ústřední úrovni:
 - a) počet oznámení, která příslušné orgány obdržely;
 - b) počet šetření a řízení zahájených v důsledku těchto oznámení a jejich konečný výsledek;
 - c) odhadovaná finanční škoda, je-li zjištěna, a částky získané zpět na základě šetření a řízení týkajících se oznámených případů porušení.
3. Do 15. května 2027 Komise s přihlédnutím ke zprávě předložené podle odstavce 1 a statistickým údajům poskytnutým členskými státy podle odstavce 2 podá Evropskému parlamentu a Radě zprávu, ve které je posouzen dopad vnitrostátního práva provádějícího tuto směrnici. Ve zprávě bude vyhodnocen způsob fungování této směrnice a uvážena potřeba dalších opatření, případně včetně změn za účelem rozšíření oblasti působnosti této směrnice na další oblasti či akty Unie.

Článek 22

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie.

Za společnost Every Regard s.r.o.
Miroslav Kalinský
GDPR konzultant a DPO
V Ostravě 28.3.2022